

תקנות פיצוי נפגעי אסון טבע (קביעת זכאות לפיצויים ושיעורם), התשנ"ב-1991

בתוקף סמכותנו לפי סעיפים 3(ב), 4 ו-7 לחוק פיצוי נפגעי אסון טבע, התשמ"ט-1989, (להלן - החוק), ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אנו מתקינים תקנות אלה:

הגדרות

- בתקנות אלה -
"המנהל" - ראש תחום נזקי טבע במשרד החקלאות או עובד אחר של משרד החקלאות שמינה שר החקלאות לענין תקנות אלה;
"הועדה" - הועדה שהוקמה לפי תקנה 2;
"מועצה חקלאית" - מועצה לייצור ושיווק תוצרת חקלאית שהוקמה לפי חוק או שהתאגדה כחברה;
"נכס מסוג 1" - נכס כאמור בפסקה (1) שבהגדרת "נזק" בסעיף 1 לחוק;
"נכס מסוג 2" - נכס כאמור בפסקה (2) שבהגדרת "נזק" בסעיף 1 לחוק;
"הקרן" - הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ.

ועדת זכאות לפיצויים לנפגעי אסון טבע

- תוקם ועדה לקביעת הזכאות לפיצויים עקב אסון טבע ושיעורם; חברי הועדה יהיו המנהל והוא יכהן כיושב ראש, ונציג שר האוצר ונציג שר המשפטים שימונו מבין עובדי משרדיהם.
(ב) הועדה תהיה רשאית להזמין לדיוניה נציגים של הקרן ושל המועצה החקלאית שהנכס הניזוק הוא בתחום פעילותה, ובמקרה שלדעת חברי הועדה יהיה צורך בכך - גם נציג רשות מקומית באזור שבו התרחש אסון הטבע.
(ג) החלטות הועדה יתקבלו ברוב דעות.

הודעה בדבר והכרזה

- הכריזה הממשלה על אסון טבע לענין החוק, יפרסם המנהל הודעה על כך ברשומות ובשלושה עיתונים יומיים.

זכות לפיצויים

- לא תהיה זכאות לפיצויים אלא בשל נזק עקב אסון טבע שנגרם לנכס שכבעלותו של אדם בתחום השטחים שהוא מחזיק או מעבד כדין.

1. ק"ת 5397, התשנ"ב (14.11.1991), עמ' 424.
תיקון:

ק"ת 5699, התשנ"ה (21.8.1995), עמ' 1738. תחילת התיקון ביום 1.11.1994 והוא יחול גם על פיצויים ששולמו בשל אסון טבע שהוכרז ביום 20.11.1994.

סייג לנוק

(תיקון התשנ"ה)

- לא יראו נזק לנכס -
(1) לגבי נכס מסוג 1 - פגיעה בשיעור של עד 15% מאחד מבין שני אלה:
(א) ביבול או בתפוקה, לפי רמת התפוקה או היבול המקובלת לאותו נכס;
(ב) בפדיון הכולל מאותו נכס ביחס לפדיון התקני מאותו נכס; לענין זה, "פדיון תקני" - התפוקה או היבול לדונם באותו נכס, לפי גילו, כשהוא מוכפל, בעלות הייצור המלאה לאותו סוג של נכס שנקבעה לפי נתוני הרשות לתכנון במשרד החקלאות;
(2) לגבי נכס מסוג 2 - פגיעה בשיעור של עד 15% משווי של הנכס לפני קרות הנזק לפי הערכת שמאי.

קביעת שיעור הפיצויים

- הפיצויים בשל נזק עקב אסון טבע יחושבו כלהלן:
(1) לגבי נכס מסוג 1 -
(א) מלוא עלויות הייצור השוטפות הריאליות לגבי אותו חלק בנכס שניזוק, בניכוי 10% מסכום הפיצויים בשל השתתפות עצמית; לענין זה, "עלויות ייצור שוטפות" - למעט הוצאות קבועות והחזרי הון, שיחושבו לפי תחשיב הרשות לתכנון במשרד החקלאית, ואולם אם הנזק היה בשיעור הקטן מ-75% מתנובת הנכס, יחושב יום עבודה עצמי בשיעור של 80% מהתחשיב האמור, ואם היה הנזק בשיעור של 75% לפחות מתנובת הנכס, יביא בחשבון מלוא התחשיב בשל יום עבודה עצמי;
(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), היה שיעור הנזק בנכס הניזוק בשיעור של 35% לפחות מהכנסותיו החקלאיות של הניזוק, יחושב הפיצוי גם על הוצאות הייצור הקבועות, בניכוי 10% מסכום הפיצויים בשל השתתפות עצמית;
(2) לגבי נכס מסוג 2 - הנזק הממשי לנכס, לפי הערכת שמאי.

פיצוי חריג

7. במקרים שבהם שיעור הנזק הוא חריג ואין לניזוק יכולת לשקם את הנכס הניזוק ואין בידיו מקורות הכנסה חלופיים, תהיה הועדה רשאית להחליט על מתן פיצויים בשל אבדן הכנסה בשל ימי עבודה בעתיד מעבר לפיצוי המגיע לפי תקנה 6, וזאת לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים.

הפחתת סכום הפיצויים (תיקון התשנ"ה)

7א. מהפיצויים שנקבעו לנכס מסויים לפי תקנות אלה ינוכה סכום ההפרש החיובי, המתקבל מהפחתת הוצאות הייצור הכוללות בשל אותו נכס מהפדיון הכולל מאותונכס; לענין זה, "פדיון כולל" - פדיון המחושב על בסיס המחיר הממוצע שהתקבל בעד תפוקת הנכס בעונת השיווק שלו, לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או נתונים ממקורות אחרים שאושרו בידי הממונה על התקציבים במשרד האוצר והמנהל הכללי של משרד החקלאות.

חובת ביטוח

8. לא ישולם פיצוי בשל נזק לבית צמיחה, אלא אם כן במועד קרות הנזק היה הנכס מבוטח מפני סופה ושטפון אצל מבטח כלשהו במלוא הערך הריאלי של ההשקעה בו או לפי ערך כינונו, לפי הנמוך ביניהם.

הודעת נזק

9. המבקש פיצויים לפי החוק ישלח לוועדה, באמצעות המנהל, הודעה בדואר רשום (להלן - הודעת נזק); ההודעה תכלול את הפרטים והמסמכים הבאים:
- (1) שם הניזוק, מספר תעודת הזהות שלו או מספרו הרשום של התאגיד, לפי הענין, מענו ומספר הטלפון שלו;
 - (2) מקום אירוע הנזק והמועד שבו אירע;
 - (3) נגרם נזק לגידול חקלאי שגידולו מוסדר בתכנון חקלאי - אישורים בדבר עמידת הניזוק בדרישות התכנון הנוגעות לאותו גידול;
 - (4) אישורים בדבר ביטוח הנכס הניזוק מפני נזקי טבע, לפי התנאים הקבועים בחוק ובתקנה 8.

המועד להגשת הודעת הנזק

10. (א) הודעת נזק תימסר למנהל תוך 10 ימים מיום פרסום הודעה על אסון טבע לפי תקנה 3.
- (ב) הועדה תהיה רשאית להאריך את המועד למסירת הודעת נזק.

סמכות לדרוש מידע

11. הועדה רשאית לדרוש מניזוק כי ימסור לה, תוך תקופה שתקבע, כל ידיעה, הצהרה, חשבון וכל פרט אחר שייראה לה דרוש לקביעת הזכאות לפיצויים ושיעורם.

הערכת נזק ראשונה

12. קיבלה הועדה הודעת נזק, תשלח שמאי לבצע הערכת נזק ראשונה.

קביעת זכאות לפיצויים

13. לאחר קבלת הערכת נזק ראשונה ולאחר שנבחנה הודעת הניזוק, תחליט הועדה בדבר זכאותו של הניזוק לפיצויים.

מקדמה

14. (א) קבעה הועדה כי ניזוק זכאי לפיצויים אך טרם קבעה את סכומם, רשאית היא להורות לשלם לניזוק מקדמה שלא תעלה על 50% מסכום הפיצויים שיגיע לניזוק לפי הערכת הנזק הראשונה, וזאת תוך 30 ימים מקבלת הערכת הנזק הראשונה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאית הועדה להורות לשלם, לניזוק מסויים או לסוג ניזוקים, מקדמה בשיעור גבוה יותר, ובלבד שלא יעלה על סכום הפיצויים שיגיע לניזוק לפי הערכת הנזק הראשונה, בניכוי 10% בשל ההשתתפות העצמית.

הערכת נזק סופית

15. קבעה הועדה כי הניזוק זכאי לפיצויים והוברר מלוא היקף הנזק, תהיה רשאית לשלוח, במידת הצורך, שמאי לבצע הערכת נזק סופית.

קביעת סכום הפיצויים

16. עם קבלת הערכת נזק סופית, תקבע הועדה את סכום הפיצויים המגיע לניזוק.

תשלום פיצויים

17. הועדה תערוך לניזוק חשבון פיצויים סופי; עלה סכום הפיצויים הסופי על המקדמה ששולמה לניזוק, תשולם

לניזוק, תוך 60 ימים, יתרת סכום הפיצויים המגיעים לו; שולמה לניזוק מקדמה בסכום העולה על סכום הפיצויים הסופי, יחזיר הניזוק לאוצר המדינה, תוך 30 ימים מקבלת החשבון, את סכומי היתר שקיבל.

ערר

18. (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת הועדה לפי תקנה 13 או 16, רשאי, תוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה, לערור עליה בפני ועדת ערר, על גבי טופס שתקבע הועדה.
- (ב) תוקם ועדת ערר של שלושה שתורכב מנציג שר המשפטים שהוא שופט או מי שכשיר להתמנות כשופט בית משפט שלום, והוא יכהן כיושב ראש, נציג שר האוצר ונציג שר החקלאות; נציגי שר האוצר ושר החקלאות ימונו שלא מבין עובדי משרדיהם; הודעה על הרכב ועדת הערר ועל מענה תפורסם ברשומות.
- (ג) ועדת הערר תהיה רשאית לאשר את החלטת הועדה, לבטלה, לשנותה, או להחזירה לדיון נוסף בועדה.
- (ד) ועדת הערר רשאית לאסוף ראיות לשם הפעלת סמכויותיה, והיא רשאית להיכנס או להרשות אדם אחר להיכנס בכל עת סבירה לכל מקום ולערוך בו בדיקות ומדידות וכן לדרוש מבעל המקום או המחזיק בו למסור לה כל ידיעה או מסמך הנמצאים ברשותו הדרושים לה למילוי תפקידיה, ועל בעל המקום או מחזיק כאמור למלא אחר דרישות ועדת הערר.

ערעור לבית המשפט המחוזי

19. (א) על החלטת ועדת הערר ניתן לערער, בשאלה משפטית, לבית המשפט המחוזי בן יחיד, תוך 30 ימים מיום שהודעה ההחלטה למערער.
- (ב) הערעור יוגש לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו מתגורר המערער או שבאזור שיפוטו התרחש אסון הטבע שבשלו נתבעים הפיצויים.
- (ג) הערעור יוגש ויתברר בהתאם להוראות פרק ל', למעט סימן ד', לתקנות סדרי הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, בשינויים המחוייבים.
- (ד) הוגש ערעור, יודיע מזכיר בית המשפט המחוזי לוועדת הערר על הגשתו, ויושב ראש ועדת הערר יעביר לבית המשפט את תיק הועדה המשמש נושא לערעור.

י"ט בחשון התשנ"ב (27 באוקטובר 1991)

יצחק מודעי
שר האוצר

רפאל איתן
שר החקלאות